



RPW/59153/2015 P
Data: 2015-09-21



ZAKŁAD KARNY
w GĘBARZEWIE
62-241 Żydowo
Centrala tel. 61/429-23-00
zk_gębarzewo@sw.gov.pl

Gębarzewo, 2015-09-11

Z/P – 0912/5/15/18362

| | |
|---------------------------------------|---------------|
| BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH | |
| WPL. | 2015 -09- 2 1 |
| ZAL. | NR |

**BIURO RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH
KRAJOWY MECHANIZM PREWENCJI
AL. SOLIDARNOŚCI 77
00 – 090 WARSZAWA**

W nawiązaniu do zaleceń zawartych w raporcie (KMP.571.8.2015.MKu) przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji w Zakładzie Karnym w Gębarzewie, która miała miejsce w dniach 7 – 8 maja br., a dotyczących stanu przestrzegania praw osadzonych z niepełnosprawnością, poniżej przedstawiam stanowisko podległej mi jednostki w kwestii realizacji tych zaleceń:

Obszary funkcjonowania Zakładu Karnego w Gębarzewie wymagające poprawy lub usprawnienia wskazane przez przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji zostały poddane wnikliwej analizie pod kątem możliwości finansowych i organizacyjnych. Ponadto kierownictwo zakładu podjęło szereg decyzji umożliwiających dostosowanie jednostki dla potrzeb osób dotkniętych niepełnosprawnością, a odbywających karę pozbawienia wolności w tutejszym zakładzie karnym.

Ad. 1

Nawiązując do problematyki rozmieszczania w celach mieszkalnych w dniu 17.08.2015 roku w czasie odprawy działu penitencjarnego polecono wychowawcom, aby w celach przeznaczonych dla osadzonych z niepełnosprawnością ruchową w pierwszej kolejności osadzać osadzonych z dysfunkcją ruchową, a dopiero później innych skazanych.

Ad. 2

W czasie szkoleń poszczególnych pionów służb oraz w trakcie odpraw z funkcjonariuszami i pracownikami podejmowana jest tematyka postępowania z osobami niepełnosprawnymi.

Szkolenia z zakresu praw osadzonych dla osób pracujących w bezpośrednim kontakcie ze skazanymi przeprowadzają inspektorzy ds. organizacyjno – prawnych.

Ponadto tutejsza jednostka zwróci się do okręgowego inspektoratu z wnioskiem o przekazanie środków na dodatkowe, specjalistyczne szkolenia załogi oraz kursy obejmujące m. in. powyższą problematykę.

Ad. 3

Dostosowanie izb chorych do osób dotkniętych niepełnosprawnością, w szczególności z uwagi na: zbyt niskie umieszczenie i poluzowane poręcze muszli ustępowej, nieprawidłowa wysokość lustra, zbyt niskie zainstalowanie poręczy przy umywalce, zbyt wysoko umieszczone szafki, zbyt mała umywalka nie zapewniająca miejsca na nogi osoby poruszającej się na wózku, niezastosowanie baterii dogodnej dla osób ze słabszymi rękami – zadania te zostaną zrealizowane do końca bieżącego roku.

Podobnie zadania polegające na obniżeniu aparatów samoinkasujących w pawilonach mieszkalnych (po jednym w każdym oddziale) oraz obniżeniu systemu przyzywowego w celach mieszkalnych (dotyczy cel w pawilonie A i E) – termin realizacji 30 września br.

Natomiast prace mające na celu zlikwidowanie innych barier utrudniających funkcjonowanie w warunkach izolacji więziennej osobom niepełnosprawnym, typu: zbyt wysokie zamontowanie włącznika światła, brak instalacji przyzywowej, zbyt niska wysokość muszli ustępowej, niewystarczająca przestrzeń manewrowa – zostaną zrealizowane do końca roku 2016.

Prace te bowiem wymagają przeprowadzenia całkowitego remontu cel, co wiąże się z koniecznością wydatkowania większych środków finansowych. Zadania, o których wyżej mowa zostaną zatem ujęte w harmonogramie robót remontowych na rok 2016.

W kwestii dostosowania toalet w sali widzeń w pawilonie F w oddzielnym pomieszczeniu, bez osoby dozorującej – zostanie przeanalizowana techniczna możliwość dostosowania jednego pomieszczenia dla widzeń bezdozorowych w toaletę dla osób niepełnosprawnych – termin realizacji do 31.12.2015r.

Dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych toalety na ogólnej sali widzeń tj.: likwidacja zbyt niskiej wysokości muszli ustępowej; poluzowania i zbyt niskiego umieszczenia barierki obok muszli ustępowej, niewłaściwego zamontowania lustra – prace te zostaną wykonane do końca tego roku oprócz wymiany muszli ustępowej na taką o właściwej wysokości – termin realizacji 31.12.2016r.

Montaż instalacji przyzywowej zostanie wykonany przy okazji prac remontowych również do 31.12.2016 roku.

Odnosząc się do problematyki ograniczenia w postaci szczebla przy stołach na wysokości 60cm, co może uniemożliwić osobom na wózkach schowanie nóg, aby zlikwidować powyższe nieudogodnienie przystosowane zostaną niektóre stoły w sali widzeń – termin realizacji zadania do końca 2015r.

W kwestii utrudnień dla osób z niepełnosprawnością ruchową dotyczących poruszania się po tutejszej jednostce, tj.:

- dostosowanie wejścia do poszczególnych pomieszczeń do potrzeb osób z niepełnosprawnością poprzez poszerzenie otworów drzwiowych do wymaganej szerokości, przerobienie progów oraz wyrównanie nawierzchni we wskazanych w raporcie miejscach – termin usunięcia utrudnień uzależniony od harmonogramu prac remontowych – do 31.12.2017r.,
- kontrastowe zaznaczenie schodów poprzez naklejenie taśmy oraz montaż poręczy po obu stronach – termin realizacji 30.06.2016r.

Poza powyższym zwrócono uwagę, iż w łaźni pawilonu A konieczne jest zamontowanie siedziska pod prysznicem oraz obniżenie poręczy do maksymalnej wysokości 75 cm – termin realizacji 31.12.2015r.

Poprawa dojścia do placu spacerowego przy pawilonie A z uwagi na zbyt wąski ciąg komunikacyjny nastąpi do dnia 30.06.2016 roku.

Natomiast wyeliminowanie takich nieprawidłowości, jak: wysokie progi przy dojściu do placów spacerowych oraz brak poręczy i oparcia ławek na placu spacerowym zarówno pawilonu A jak i E – przewidziane zostanie w harmonogramie robót remontowych na najbliższe lata.

W odniesieniu do konieczności wyposażenia izby chorych w łóżka posiadające regulację wysokości, podkreślić należy, iż obowiązujące Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.01.2014r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych (Dz. U. z 2014r. poz. 200) nie przewiduje takich rozwiązań. Zatem kierując się dyspozycją zawartą w tych przepisach nie ma potrzeby wyposażania izb chorych w tego rodzaju łóżka.

Podkreślić należy, iż prace, których technologia wykonania nie wymaga przeprowadzenia prac remontowych i przebudowy poszczególnych pomieszczeń będą realizowane w pierwszej kolejności. Natomiast te bardziej złożone będą wciągnięte na listę harmonogramu robót remontowo – konserwacyjnych na kolejne lata i realizowane w miarę możliwości technicznych i finansowych.

Ad. 4

Odnosnie konieczności poszerzenia oferty kulturalno-oświatowej wychowawca ds. kulturalno-oświatowych w porozumieniu z pozostałymi wychowawcami przygotuje ofertę zajęć dla skazanych w starszym wieku i dla osadzonych niepełnosprawnych – termin realizacji zadania do 30.11.2015 roku.

Ad. 5 i 6

W przypadku osadzenia w jednostce osób niesłyszących i niedosłyszących, gdy wyrażą wolę korzystania z systemu wspomaganie słuchu, jeśli korzystają z odpowiednich aparatów słuchowych, będą mieli taką sposobność poprzez np.: pętle indukcyjne. Ponadto oferta biblioteki poszerzona będzie o pozycje w formie audiobooków.

Podkreślenia wymaga również, iż jednostka nawiązała kontakt z Polskim Związkiem Głuchych Oddział Wielkopolski celem zapewnienia dostępności tłumacza polskiego języka migowego.

Nadto na stanowisku komputerowym włączono wbudowane funkcje i narzędzia systemu operacyjnego ułatwiające dostęp dla osób niedowidzących, takie jak:

- ustawiono większe czcionki i ikony, większe wskaźniki myszy,
- ustawiono „Duży kontrast” poprawiający czytelność,
- włączone zostało narzędzie „Lupa” służące do powiększenia części ekranu.

Powyższe funkcje uruchamiają się automatycznie po włączeniu systemu.

Ad. 7

Odnosząc się do kwestii zachowania właściwych form grzecznościowych w kontaktach ze skazanymi kierownictwo tutejszej jednostki zwraca szczególną uwagę na powyższą problematykę i wymaga od podległego personelu stosowania wyłącznie regulaminowych form postępowania w kontaktach z podopiecznymi, w tym z zachowaniem właściwej formy grzecznościowej.

Nadto zagadnienie to zostało włączone w cykliczne szkolenia zawodowe i odprawy dla poszczególnych pionów służb i traktowane jest jako zadanie ciągłe. W trakcie szkoleń i odpraw zwraca się również uwagę na konieczność uwrażliwiania personelu na potrzeby osób dotkniętych niepełnosprawnością bądź posiadających określone dysfunkcje.

Ad. 8

W kwestii wyznaczenia dodatkowych dni widzeń, które będą realizowane w dni świąteczne Zarządzeniem Nr 31/2015 Dyrektora Zakładu Karnego w Gębarzewie z dnia 25.08.2015 roku w sprawie zmiany Zarządzenia Nr 19/2015 Dyrektora Zakładu Karnego w Gębarzewie z dnia 30.06.2015 roku w sprawie porządku wewnętrznego w Zakładzie Karnym w Gębarzewie dodano zapis dotyczący udzielania widzeń dla skazanych w okresie Świąt Bożego Narodzenia.

Jednocześnie należy podkreślić, że widzenia w tutęjszym zakładzie karnym odbywają się w dniach od czwartku do niedzieli, zatem w święta wypadające w te dni widzenia są realizowane.

Ad. 9 i 11

Na oddziałach mieszkalnych zamieszczony został komunikat informujący skazanych o możliwości dostępu do stanowiska komputerowego z BIP, a tablice informacyjne zostały uzupełnione o adresy instytucji stojących na straży praw człowieka.

Ad. 10

Kierownictwo jednostki zdecydowało, że wszystkie łóżka w celach mieszkalnych mają być ustawiane w sposób zapewniający intymność i zapobiegający narastaniu zachowań agresywnych bądź konfliktów.

Ad. 12

Odnosnie zaprzestania uzależniania skorzystania z telefonu przez skazanych przebywających w izbie chorych od zgody lekarza, kierownictwo jednostki podjęło decyzję o rezygnacji z tego rodzaju praktyki. W związku z powyższym dokonano odpowiedniej zmiany w obowiązującym w jednostce porządku wewnętrznym poprzez wykreślenie z zarządzenia zapisu uzależniającego skorzystanie z telefonu od zgody lekarza (Zarządzenie Nr 31/2015 Dyrektora Zakładu Karnego w Gębarzewie z dnia 25.08.2015 roku w sprawie zmiany Zarządzenia Nr 19/2015 Dyrektora Zakładu Karnego w Gębarzewie z dnia 30.06.2015 roku w sprawie porządku wewnętrznego w Zakładzie Karnym w Gębarzewie).

Ad. 13

Nawiązując do zalecenia usunięcia bądź przysłonięcia kamery monitorującej w sali widzeń przeznaczonej do widzeń bez osoby dozoru, podjęta została decyzja o przeniesieniu kamery z sali widzeń do zamkniętej części kaplicy. Zadanie to zostanie zrealizowane do końca września br.

Ad. 14

W kwestii wypełniania przez skazanych druków potwierdzenia nadania korespondencji urzędowej, zapis informujący o powyższym, a zawarty w porządku wewnętrznym oraz regulaminie organizacyjnym został zmieniony i odtąd uzupełnianie druków należy do obowiązków funkcjonariusza przyjmującego korespondencję od skazanych (Zarządzenie Nr 31/2015 Dyrektora Zakładu Karnego w Gębarzewie z dnia 25.08.2015 roku w sprawie zmiany Zarządzenia Nr 19/2015 Dyrektora Zakładu Karnego w Gębarzewie z dnia 30.06.2015 roku w sprawie

porządku wewnętrznego w Zakładzie Karnym w Gębarzewie oraz Zarządzenie Nr 34/2015 Dyrektora Zakładu Karnego w Gębarzewie z dnia 04.09.2015r. w sprawie zmiany Zarządzenia Nr 114/2014 Dyrektora Zakładu Karnego w Gębarzewie z dnia 01.12.2014r. w sprawie regulaminu organizacyjnego w ZK w Gębarzewie).

DYREKTOR
Zakładu Karnego w Gębarzewie
płk mgr Robert J. Szlach

Wykonano w 4 egz.:

Egz. Nr 1 – Adresat

Egz. Nr 2 – Dyrektor Generalny SW (dot.: BSW – 0912-20/15/147)

Egz. Nr 3 – OISW Poznań

Egz. Nr 4 – a/a

JJ/JJ



RPW/67658/2015 P
Data:2015-10-28



**OKRĘGOWY INSPEKTORAT
SŁUŻBY WIĘZIENNEJ
W POZNANIU**

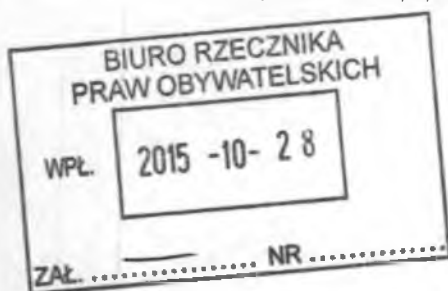
61-729 Poznań, ul. Młyńska 1

tel; 61 856 82 59, fax; 61 856 82 53

e-mail; oisw_poznan@sw.gov.pl

Poznań, 2015-10-21

OI/OP - 0912/9/15/3306



**Biuro
Rzecznika Praw Obywatelskich
Zespół
Krajowy Mechanizm Prewencji
Al. Solidarności 77
00 – 090 Warszawa**

W odpowiedzi na pismo z dnia 3 sierpnia 2015 r. sygn. KMP.571.8.2015.MKu przedstawiam poniżej wyjaśnienia do zaleceń zawartych w raporcie Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji w Zakładzie Karnym w Gębarzewie.

Odnośnie zalecenia wymienionego w **pkt 2** informuję, iż Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej w Poznaniu po określeniu przez Zakład Karny w Gębarzewie szczegółowych kosztów specjalistycznych szkoleń i kursów przeznaczonych dla osób pracujących w bezpośrednim kontakcie z osadzonymi zaplanuje możliwość ich realizacji w projekcie budżetu na 2016 rok. Ponadto realizacja tego zadania częściowo będzie się również odbywać bezkosztowo poprzez wykorzystywanie wewnętrznych szkoleń przeprowadzanych przez funkcjonariuszy jednostki.

Odnośnie zalecenia wymienionego w **pkt 3**, dotyczącego dostosowania izby chorych do potrzeb osób z niepełnosprawnością informuję, iż Zakład Karny w części zrealizuje je (w szczególności w zakresie zamontowania baterii dogodnej dla osób ze słabszymi rękami, właściwego montażu poręczy przy muszli ustępowej oraz poręczy przy umywalce, dostosowania wysokości lustra i dostępu do szafek) do końca 2015 r. ze środków przeznaczonych na bieżącą działalność jednostki. Ponadto w pozostałym zakresie (zamontowanie na

odpowiedniej wysokości włącznika do światła, zamontowanie instalacji przyzywowej, dostosowanie wysokości muszli ustępowej oraz przestrzeni manewrowej) jednostka będzie mogła je zrealizować ze środków przyznaných na 2016 r. na działania remontowe.

Odnosnie zaleceń wymienionych w **pkt 5**, dotyczących dostosowania wskazanych w raporcie miejsc i urządzeń zakładu do potrzeb osób z niepełnosprawnością informuję, iż Zakład Karny w części zrealizuje je (w szczególności w zakresie dostosowania wysokości aparatów telefonicznych, obniżenia systemu przyzywowego w celach mieszkalnych w pawilonie A i E, zamontowania baterii dogodnych dla osób ze słabszymi rękami, właściwego montażu poręczy przy muszlach ustępowych oraz poręczy przy umywalkach, dostosowania wysokości luster i dostępu do szafek, montażu siedziska pod prysznicem i obniżenia poręczy w łaźni pawilonu A, dostosowania toalety w sali widzeń pawilonu F do potrzeb osób niepełnosprawnych, dostosowania stołów w sali widzeń) do końca 2015 r. ze środków przeznaczonych na bieżącą działalność jednostki.

W dalszym zakresie (w szczególności zamontowanie instalacji przyzywowej, dostosowanie wysokości muszli ustępowej oraz przestrzeni manewrowej, dostosowanie łaźni w pawilonie E, kontrastowe zaznaczenie schodów, montaż poręczy) jednostka będzie mogła je zrealizować ze środków przyznaných na 2016 r. na działania remontowe.

Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej w Poznaniu przyznaje corocznie wszystkim podległym jednostkom organizacyjnym środki finansowe na wydatki bieżące, wśród których znajdują się również środki na zakupy materiałów i wyposażenia (§4210) służące do obsługi bieżącej działalności.

Zakład Karny w Gębarzewie w roku 2015 na wydatki bieżące dysponował kwotą rzędu 750 tys. zł i w planie na rok przyszły będzie to kwota podobnej wysokości.

W odniesieniu do zapewnienia środków finansowych na dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnością pozostałych miejsc jednostki takich jak place spacerowe, przejścia i ciągi komunikacyjne, w zależności od indywidualnych uwarunkowań architektoniczno-funkcjonalnych zadania te realizowane będą albo w ramach remontów bieżących finansowanych z wydatków bieżących jednostki albo w ramach nakładów inwestycyjnych realizowanych zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa (Dz. U. Nr 238, poz. 1579) oraz zarządzeniem nr 24/2006 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej w sprawie zasad planowania inwestycji więziennictwa. W obu przypadkach jednostka organizacyjna wnioskuje o przyznanie odpowiednich środków finansowych opisując zakres i potrzebę realizacji takiego zamierzenia. Dyrektor Okręgowy Służby Więziennej w Poznaniu na tej podstawie corocznie przedstawia propozycję

wprowadzenia inwestycji do planu budżetu na rok przyszły, dostosowując potrzeby podległych jednostek do racjonalnych możliwości realizacyjnych Służby Więziennej. W przypadku przedstawienia przez Zakład Karny w Gębarzewie propozycji inwestycji zmierzającej do dostosowania w/wym. miejsc, Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej w Poznaniu przy uwzględnieniu ogółu problemów inwestycyjnych zgłaszanych przez podległe jednostki, podejmie decyzję w sprawie umieszczenia jej na liście zgłaszanych zadań inwestycyjnych kierowanej do dysponenta nadrzędnego (Centralnego Zarządu Służby Więziennej w Warszawie).

W przypadku realizacji takiego zamierzenia przez Zakład Karny w Gębarzewie w formie remontu bieżącego i braku możliwości pełnego wykonania dostosowania w/wym. miejsc w 2016 r., OISW w Poznaniu przygotowując plan zadań remontowych na kolejny rok budżetowy będzie uwzględniać przedkładane wnioski mając na uwadze realizację zaleceń Krajowego Mechanizmu Prewencji.

ZASTĘPCA DYREKTORA OKRĘGOWEGO
Służby Więziennej
w Poznaniu

pplk mgr Ryszard Czapracki

Wykonano w 2-ch egz.

Egz. nr 1 – adresat

Egz. nr 2 - a/a

ZK/ZK